

SØRUMKOMMUNE

Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap

2018

Administrativt vedtatt 22.05.2018

Innhold

1 Innledning	3
1.1 Forankring og ansvar for oppdatering	3
1.2 Plangrunnlag og oppbygging av oppfølgingsplanen	4
2 Krav til systematisk beredskapsarbeid	5
2.1 Formål.....	5
2.2 Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	5
2.3 Helhetlig samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.....	6
2.4 Beredskapsplan	7
2.5 Interkommunalt samarbeid	8
2.6 Oppdatering og revisjon	8
2.7 Øvelser og opplæring	9
2.8 Evaluering av øvelser og hendelser	10
2.9 Dokumentasjon.....	10
2.10 Tilsyn	11
3 Handlingsplan for 2018 og 2019	12
3.1 Tiltak som kriseledelsen er ansvarlige for	12
3.2 Tiltak som beredskapskoordinator er ansvarlig for	13
3.3 Tiltak som organisasjon- og tjenesteutviklingsavdelingen er ansvarlig for	14
3.4 Tiltak som tjenesteområdet Oppvekst og utdanning er ansvarlig for	14
3.5 Tiltak som tjenesteområdet kultur helse og omsorg er ansvarlig for.....	15
3.6 Tiltak som tjenesteområdet miljø og samfunnsutvikling er ansvarlig for	16
4 Opplæringsplan for 2018 og 2019	17
5 Øvingsplan for 2018 og 2019	18

1 Innledning

Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap legger føringer for kommunens årlige oppfølging av fagområdet. Planen fungerer som overbygning og bindeledd mellom overordnede styringsdokument og ROS-analyser, beredskapsplaner og virksomhetene sine planer for oppfølging av fagområdet.

I den videre teksten benevnes planen som «oppfølgingsplanen».

1.1 Forankring og ansvar for oppdatering

Sørum kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er godt forankret i kommuneplanens visjon:

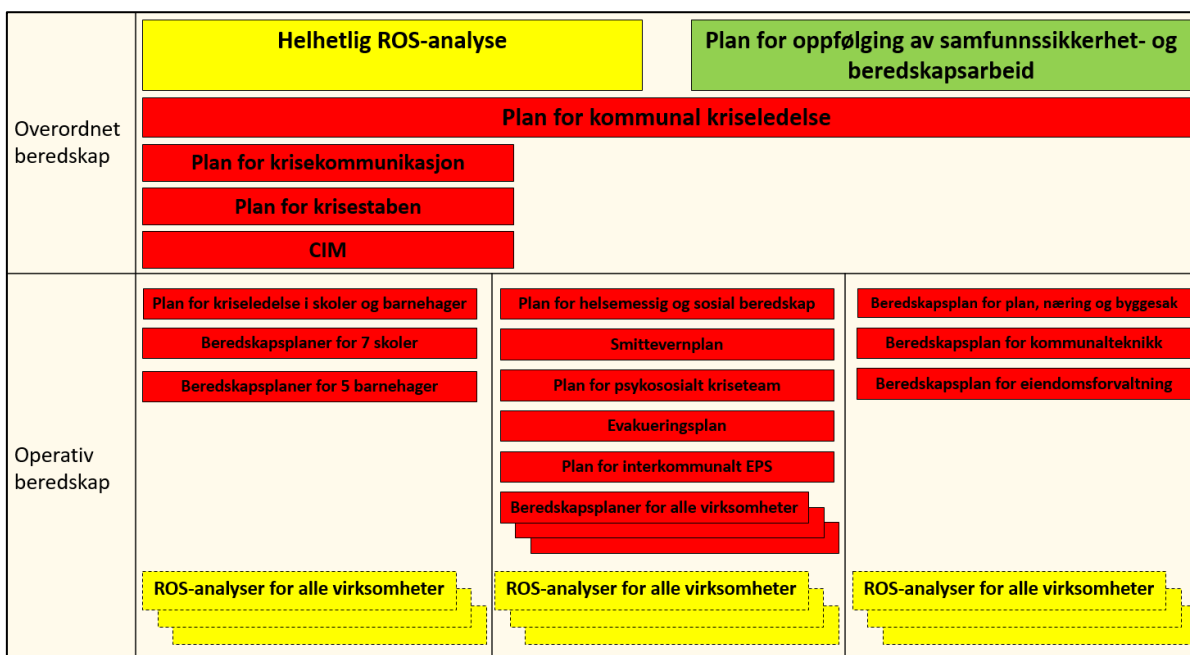
Sørum – den gode kommune

Og utdypingen av visjonen:

Trygge levekår og bærekraftig tettsteds- og næringsutvikling.

Oppfølgingsplanens plass i det kommunale plansystemet framgår ikke eksplisitt av kommunens planstrategi, men har status som en av mange virksomhetsplaner slik disse er beskrevet på s. 9 i planstrategien for 2016-19. Virksomhetsplaner er 1-4-årige tiltaksplaner, utledet fra de strategiske målene og årsbudsjettet.

Oppfølgingsplanen utgjør sammen med den helhetlige ROS-analysen og kommunens overordnede beredskapsplan det øverste nivået av kommunens beredskapsdokumentasjon.

Figur 1. Oversikt over ROS-analyser og beredskapsplaner i Sørum kommune.

Oppfølgingsplanen, den helhetlige ROS-analysen, kommunens overordnede beredskapsplan skal fra 2018 oppdateres årlig. Kommunens beredskapskoordinator er ansvarlig for at

oppdateringsprosessen har tilstrekkelig medvirkning fra interne og eksterne. Oppdateringene godkjennes av rådmannen og legges deretter fram for kommunestyret som orienteringssak.

Ansvar for utarbeidelse og oppdatering av ROS-analyser og beredskapsplaner på operativt nivå følger ansvarsprinsippet og ligger i linja. Når det gjelder tematiske beredskapsplaner som smittevernplan og evakueringsplan, skal det framgå av planen hvem som er ansvarlig.

1.2 Plangrunnlag og oppbygging av oppfølgingsplanen

Oppfølgingsplanen har to utgangspunkt:

- Formelle føringer gitt i lov, forskrift og nasjonal veiledning
- Konkrete behov utledet av risiko- og sårbarhetsanalyser, hendelser o.l.

Oppfølging av de formelle føringene er tydeliggjort ved at oppfølgingsplanens kapittel 2 er strukturert på samme måte som forskrift om kommunal beredskapsplikt. Her gis det en kort status for hvordan kommunen ligger an i forhold til forskriftskravene, hvilke tiltak som er iverksatt og hva som skal gjøres for å få ytterligere resultatforbedring. Denne gjennomgangen er en direkte oppfølging av forskriftens § 9 som fastsetter at kommunen skal dokumentere skriftlig at forskriftens krav er oppfylt.

Kapittel 3 er en konkret handlingsplan der oppgaver og ansvar for oppfølging fastsettes.

Kapittel 4 og 5 er konkrete planer for hvordan Sørums kommuner skal arbeide med opplæring og øving innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

2 Krav til systematisk beredskapsarbeid

Forskrift om kommunalberedskapsplikt pålegger kommunene å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap. I dette kapittelet gis det en kort status for hvordan kommunen ligger an i forhold til forskriftskravene, hvilke tiltak som er iverksatt og hva som skal gjøres for å få ytterligere resultatforbedring.

2.1 Formål

I forskriftens § 1 er det fastsatt at:

«Forskriften skal sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.»

Forskriften består ellers av ni paragrafer som konkretiserer kommunens plikter.

Fylkesmannen fører tilsyn med kommunenes oppfølging av denne forskriften, og sist fylkesmannen førte tilsyn, i 2015, ble det gitt to avvik. Ett avvik fra forskriftens § 7 om opplæring og øving og ett avvik fra forskriftens § 8 om evaluering av øvelser og hendelser.

Avvikene ble lukket ved at kommunen utarbeidet egen opplæringsplan for kommunal beredskap og la fram eksempel på evaluering av øvelse.

Siden tilsynet i 2015 er alle overordnede beredskapsdokument revidert, kommunen har gjennomført øvelser og har også vært gjennom kvikkleireskredet på Asak i 2016, en hendelse som satte store krav til kommunens beredskapsorganisasjon. I fylkesmannens evaluering av hvordan denne hendelsen ble håndtert, får Sørums kommun gode tilbakemeldinger.

Til sammen indikerer dette at Sørums kommune sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er mer systematisk nå enn ved tidligere tilsyn.

2.2 Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Forskriftens § 2 pålegger kommunen å utarbeide en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Sørums kommune utarbeidet sin første helhetlige ROS-analyse i 2009, og denne har siden blitt revidert flere ganger, senest i 2018. Revisjonen i 2018 er omfattende, og har blant annet hatt som mål å sikre at alle formelle krav til analysen er oppfylt. Det har også vært et mål å få til en bedre kopling mellom den helhetlige ROS-analysen, den overordnede beredskapsplanen og en plan for oppfølging – både av selve ROS-analysen, men også av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap generelt.

Den helhetlige ROS-analysen har tidligere ikke vært lagt fram for kommunestyret. Den har, i samsvar med forskriftens krav vært forankret i kommunestyret ved at den har framgått av kommunens planstrategi, men selve analysen har ikke blitt fremlagt. Dette er gjort i 2018, og

framover legges det opp til at ROS-analysen, sammen med de andre overordnede beredskapsdokumentene revideres og legges fram for kommunestyret hvert år. For Sørum kommune betyr det til og med 2019. Lillestrøm kommune må ta stilling til hvordan dette blir etter 2020.

Et annet viktig mål med 2018-revisjonen av ROS-analysen har vært å bygge en solid grunnstruktur som lett kan justeres og utvides. Hensynet til at ROS-analysen skal kunne videreføres i Lillestrøm kommune har vært en viktig grunn til det, og delprosjektet for beredskapsplaner i Lillestrøm kommune har allerede bestemt at det er strukturen i Sørum kommune sin analyse som skal legges til grunn for første versjon av ROS-analyse for Lillestrøm.

Det mest åpenbare forbedringspotensialet i den foreliggende ROS-analysen er at den er gjennomført med beskjeden medvirkning fra eksterne. Forskriften stiller et klart krav om relevante offentlige og private aktører skal inviteres med i prosessen.

Videre oppfølging

Bredere ekstern medvirkning skal prioriteres ved 2019-revisjonen av ROS-analysen.

2.3 Helhetlig samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

Forskriftens §3 stiller krav om at den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal ligge til grunn for en helhetlig og systematisk oppfølging:

«På bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen:

- a) utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.*
- b) vurdere forhold som bør integreres i planer og prosesser etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).»*

Den helhetlige ROS-analysen skal altså være en viktig premissleverandør for mer enn bare beredskapsarbeidet, den skal også ligge til grunn for kommuneplanarbeid og andre strategiprosesser og i sin tur skal disse prosessene gi strategisk styring.

Dette er bare delvis på plass i Sørum kommune. Selv om kommuneplanen på øverste nivå – i visjonen og utdypingen av denne, viser til at trygge levekår er blant det aller viktigste for Sørum kommune, mangler det en tydelig linje fra dette nivået og ned til det daglige arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Utarbeidelsen av denne oppfølgingsplanen – som kommer et stykke ut i systemet som forskriften legger opp til, må ses som et skritt mot å få et mer helhetlig system på plass. Det mest formelt riktige ville vært å ta utgangspunkt i neste rullering av kommuneplanens samfunnsdel og derfra bygge et system med langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging. Men siden Sørum kommune ikke skal rullere samfunnsdelen flere ganger, blir dette i hovedsak en oppgave for Lillestrøm kommune. I samsvar med prosjektplanen er det allerede startet arbeid med kommuneplanens samfunnsdel.

Videre oppfølging

Behovet for tydelig kopling mellom helhetlig ROS-analyse og de overordnede, strategiske styringsdokumentene spilles inn til aktuelle delprosjekter i Lillestrøm kommune.

I den grad det er hensiktsmessig legges strategiske føringer for samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeidet inn i de styringsdokumentene Sørums kommuner skal utarbeide.

2.4 Beredskapsplan

Forskriftens § 4 setter krav til kommunens beredskapsplaner.

Kommunen skal være forberedt på å håndtere uønskede hendelser, og skal med utgangspunkt i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen utarbeide en overordnet beredskapsplan. Kommunens overordnede beredskapsplan skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen. Den skal også være samordnet med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.

Beredskapsplanen skal som et minimum inneholde:

- a) *en plan for kommunens kriseledelse som gir opplysninger om hvem som utgjør kommunens kriseledelse og deres ansvar, roller og fullmakter, herunder hvem som har fullmakt til å bestemme at kriseledelsen skal samles.*
- b) *en varslingsliste over aktører som har en rolle i kommunens krisehåndtering. Kommunen skal informere alle som står på varslingslisten om deres rolle i krisehåndteringen.*
- c) *en ressursoversikt som skal inneholde opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser. Kommunen bør på forhånd inngå avtaler med relevante aktører om bistand under kriser.*
- d) *evakueringsplaner og plan for befolkningsvarslings basert på den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen.*
- e) *plan for krisekommunikasjon med befolkningen, media og egne ansatte.*

Beredskapsplanen kan utarbeides som en handlingsdel til kommunedelplanen i henhold til plan- og bygningsloven.

Sørums kommunes plan for kommunal kriseledelse oppfyller alle føringene og minimumskravene som forskriften fastsetter. Når det gjelder kravet om varslingsliste ivaretas det av selve planen i kombinasjon med krisestøtteverktøyet CIM. Planen fastsetter hvem som har en rolle i kommunens beredskap gjennom å beskrive rollene de har. Oversikter over hvem som fyller disse rollene, med navn og kontaktinformasjon vedlikeholdes i CIM.

Det største forbedringspotensialet ligger i grensesnittet og koplingene mellom plan for kommunal kriseledelse og de operative beredskapsplanene (tematiske planer som evakueringsplan og virksomhetene sine beredskapsplaner). Flere av de tematiske beredskapsplanene er i dag integrerte i plan for kommunal kriseledelse. Dette gjelder blant annet evakueringsplan, plan for befolkningsvarslings og plan for krisekommunikasjon.

Forskriften åpner for at beredskapsplanen kan utarbeides som en handlingsdel til kommunedelplanen i henhold til plan- og bygningsloven. Dette er ikke gjort i Sørum, og det er ikke hensiktsmessig å vurdere dette før kommunesammenslåingen.

Videre oppfølging

Koplingene mellom plan for kommunal kriseledelse og operative beredskapsplaner bør gjennomgås.

2.5 Interkommunalt samarbeid

Forskriftens § 5 gir føringer om at interkommunalt samarbeid bør etableres der det er hensiktsmessig.

Der det er hensiktsmessig bør det etableres samarbeid mellom kommuner om lokale og regionale løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver, med sikte på best mulig utnyttelse av de samlede ressurser. Hver kommune skal ha en egen beredskapsplan og helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i henhold til forskriften.

På Nedre Romerike er det interkommunale samarbeidet formalisert gjennom en egen avtale som er underskrevet av rådmennene. Avtalen fastsetter retningslinjer for gjensidig bistand ved hendelser og samarbeid om etablering av evakuert- og pårørendesenter ved Olavsgaard i Skedsmo.

I tillegg til samarbeid innenfor rammene av avtalen, er det fra 2017 etablert et svært tett samarbeid mellom beredskapsansvarlige i Sørum, Fet og Skedsmo. Selv om utgangspunktet er utarbeidelse av beredskapsplanverk for Lillestrøm kommune, samarbeides det også om hverdagsberedskapen fram mot kommunesammenslåingen.

Videre oppfølging

Det interkommunale samarbeidet fungerer godt og er hensiktsmessig organisert.

2.6 Oppdatering og revisjon

Forskriftens § 6 setter krav til oppdatering av den helhetlige ROS-analysen og den overordnede beredskapsplanen:

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Kommunens beredskapsplan skal til enhver tid være oppdatert, og som et minimum revideres en gang pr. år. Av planen skal det fremgå hvem som har ansvaret for oppdatering av planen og når planen sist er oppdatert.

Når det gjelder oppdatering av ROS-analysen, må forskriftskravet oppfattes som et minimumskrav, og det er i praksis snakk om hvert fjerde år. Sørums kommuner har gjennom de tidligere revisjonene oppfylt dette kravet.

Fra og med 2018 legges det opp til at ROS-analysen skal revideres årlig. Dette sikrer at analysen blir et mer levende dokument. Dokumentet blir ferskere, og det antas også at en slik revisjonstakt vil være *mindre* ressurskrevende enn mer skippertakspregede revisjoner hvert fjerde år.

Kravet til revisjon av beredskapsplanen har også blitt oppfylt. Varslingslister og kontaktinformasjon blir fortløpende oppdatert og planen for øvrig blir gjennomgått en gang i året. Her legges det ikke opp til endringer.

Videre oppfølging

Fra og med 2018 skal den helhetlige ROS-analysen revideres årlig.

2.7 Øvelser og opplæring

Forskriftens § 7 setter krav til øvelser og opplæring:

Kommunens beredskapsplan skal øves hvert annet år. Scenarioene for øvelsene bør hentes fra kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse. Kommunen skal øve sammen med andre kommuner og relevante aktører der valgt scenario og øvingsform gjør dette hensiktsmessig.

Kommunen skal ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner.

Sørums kommuner oppfyller kravet om øvelse av kommunens beredskapsplan. De siste øvelsene ble gjennomført i 2015 og 2017, og for å holde kravet, må neste øvelse arrangeres i 2019. Kommunens plan for framtidige øvelser framgår av kapittel 5.

Under fylkesmannens tilsyn med Sørums kommunes beredskapsarbeid 2015, ble det gitt avvik fordi kommunen ikke hadde system som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Dette avviket ble lukket ved at det ble utarbeidet en opplæringsplan. Denne opplæringsplanen er nå integrert i dette dokumentet og finnes i kapittel 4.

Videre oppfølging

Planer for øvelser og opplæring framgår av kapittel 4 og 5, og disse planene revideres årlig som en del av denne oppfølgingsplanen.

2.8 Evaluering av øvelser og hendelser

Forskriftens § 8 fastsetter krav om evaluering etter øvelser og uønskede hendelser:

Kommunen skal etter øvelser og uønskede hendelser evaluere krisehåndteringen. Der evalueringen gir grunnlag for det skal det foretas nødvendige endringer i risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsplaner.

Også denne bestemmelsen ble det gitt avvik fra under fylkesmannens tilsyn i 2015. Avviket ble lukket ved at det ble framlagt skriftlig evaluering av en øvelse. Når det gjelder kvikkleireskredet på Asak i 2016 og Øvelse Akershus i 2017 har Sørums kommuner bidratt til fellesevalueringene som fylkesmannen har utarbeidet, men kommunen har ikke utarbeidet egne evalueringsrapporter for denne hendelsen og denne øvelsen. Ellers har det fram til utgangen av 2017 ikke vært hendelser eller øvelser som det har vært naturlig å evaluere.

I 2018 er det tatt tak i arbeidet med evaluering. Det er ikke funnet formålstjenlig å utarbeide egne evalueringer av kvikkleireskredet i 2016 eller Øvelse Akershus i 2018, men erfaringer fra begge er grundig innarbeidet i årets revisjon av kommunens helhetlige ROS-analyse. Dette sikrer et godt grunnlag for oppfølging av viktige læringspunkt.

I 2018 er det også utarbeidet egen evaluering etter strømbroddet som rammet deler av kommunen 17. januar, og erfaringene fra denne hendelsen er også innarbeidet i revisjonen av den helhetlige ROS-analysen.

Videre oppfølging

Krav om evaluering er tydelig fastsatt både i kommunens beredskapsplan og i øvingsplanen i kapittel 5, men dette bør følges opp med nærmere retningslinjer og maler som kan være til hjelp i gjennomføringen.

2.9 Dokumentasjon

Forskriftens § 9 fastsetter at kommunen skal kunne dokumentere skriftlig at forskriftens krav er oppfylt:

Kommunen skal kunne dokumentere skriftlig at forskriftens krav er oppfylt.

Dette er en kort formulert bestemmelse som *kan* og *skal* tolkes vidt. Bestemmelsen forutsetter at alle plikter – fra ROS-analyser og beredskapsplaner til opplæringsplaner og evalueringsrapporter skal foreligge skriftlig. Men i veiledningen til forskriften understreker også Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap at bestemmelsen må ses på som et «*grunnlag for kommunens systematiske arbeid, egenkontroll og forvaltningsrevisjon. Bestemmelsen sikrer også at kommunen dokumenterer sin etterlevelse av kommunal beredskapsplikt. Dette igjen danner grunnlag for fylkesmannens tilsyn*».

Dette kapitlets gjennomgang av statusen for Sørums kommune sitt arbeid med de ulike beredskapspliktene er altså en viktig del av oppfølgingen av akkurat denne bestemmelsen.

Videre oppfølging

Kommunens oppfølgingsplan for samfunnssikkerhet og beredskap skal inneholde en oppdatert gjennomgang av status for oppfølging av den kommunale beredskapsplikten.

2.10 Tilsyn

Forskriftens § 10 fastsetter at fylkesmannen skal føre tilsyn med kommunens oppfølging av den kommunale beredskapsplikten:

Fylkesmannen fører tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter etter denne forskriften. Tilsynet skal følge bestemmelser i kapittel 10A i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Bestemmelsen presiserer at tilsynet skal være i tråd med kommunelovens bestemmelser i kapittel 10 A og DSB har laget en egen veileder for fylkesmannens og Sysselemannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt.

Tilsynenes hyppighet er ikke fastsatt i forskriften, men gjennom Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev og embetsoppdrag til fylkesmennene er det de siste årene lagt opp til at tilsyn skal gjennomføres med om lag fire års mellomrom. Fylkesmannen i Oslo og Akershus førte sist tilsyn med Sørums kommun i 2015 og skal gjøre det igjen i 2018. Bakgrunnen for at tilsynet kommer ett år før tida, er at Fylkesmannen ønsker å føre tilsyn med Sørums samme år som Skedsmo og Fet.

3 Handlingsplan for 2018 og 2019

Siden Sørumsund går inn i Lillestrøm kommune fra 01.01.2020, har handlingsplanen perspektiv helt fram til kommunesammenslåingen. Planen skal likevel revideres i 2019.

Det relativt korte tidsperspektivet og foreløpig usikkerhet om framtidig organisering, gjør det også vanskelig og til dels uhensiktsmessig å planlegge oppfølging av alle forhold som er avdekket i ROS-analyser og andre gjennomganger. Følgende tiltak er prioritert:

- Tiltak som er avgjørende for å opprettholde en forsvarlig kommunal beredskap ut 2019
- Tiltak som i stor grad er uavhengige av kommunereformen, f.eks. tiltak på skoler og institusjoner
- Tiltak som vil kan videreføres som viktige bidrag til beredskapen i Lillestrøm kommune

3.1 Tiltak som kriseledelsen er ansvarlige for

Den helhetlige ROS-analysen anbefaler at følgende tiltak følges opp av kommunens kriseledelse:

- Kommunal kontinuitetsplan for pandemiutbrudd
- Øvelse med leirskred-scenario
- Øvelse med skolebuss-scenario
- Øvelse med skoleskytings-scenario
- Øvelse med atomulykke-scenario

Utarbeidelse av kommunal kontinuitetsplan for pandemiutbrudd er pekt på som et viktig tiltak for å redusere konsekvensene av et pandemiutbrudd som er en hendelse i ROS-analysens røde sektor. Dette tiltaket prioriteres likevel *ikke* før 2020. Bakgrunnen er at det er snakk om et omfattende arbeid som i prinsippet vil berøre hele den kommunale organisasjonen og det er viktig at planen er godt tilpasset den kommunale organisasjonen sin struktur. Et slikt arbeid vil ikke være mulig å ferdigstille før Sørumsund går inn i Lillestrøm, og da er det bedre å gjøre dette arbeidet med utgangspunkt i Lillestrøm kommune. I første omgang spilles behovet inn til prosjektgruppen som arbeider med beredskapsplaner for Lillestrøm kommune.

ROS-analysen påpeker videre flere øvingsscenarioer som kommunen bør øve på. Kommunens øvingsplan i kapittel 5 legger opp til at kommunens kriseledelse skal øves både i 2018 og 2019 og det er da naturlig å velge ett av scenarioene som ROS-analysen anbefaler. Valg av scenario gjøres i den konkrete øvelsesplanleggingen.

Når det gjelder andre tiltak som ikke direkte kan utledes fra den helhetlige ROS-analysen, skal kommunens kriseledelse i 2018 og 19 gjennomføre regelmessige statusmøter fire ganger i året. I møtene skal aktuelle tema, hendelser, øvelser og revisjon av ROS-analyser og beredskapsplaner diskuteres. I noen av møtene kan eksterne samarbeidspartnere innenfor området inviteres.

Tiltak som kriseledelsen skal gjennomføre i 2018 og 2019

Tiltak	Når
Øvelse 2018	Desember 2018
Øvelse 2019	September 2019
Faste møter 2018	August og november 2018
Faste møter 2019	Jan., mai, aug. og nov. 2019

3.2 Tiltak som beredskapskoordinator er ansvarlig for

Den helhetlige ROS-analysen anbefaler at følgende tiltak følges opp av kommunens beredskapskoordinator:

- Revidere planverk for befolkningsvarsling
- Vurdere nytt verktøy for befolkningsvarsling – lokasjonsbasert i tillegg til adressebasert
- Vurdere redundante løsninger for telefoni, inkludert nødnett
- Søke tettere samarbeid med NRBR om forebygging, beredskap og øvelser

Av disse tiltakene skal revisjon av kommunens beredskapsplanverk for befolkningsvarsling prioriteres i 2018. De øvrige er lite hensiktsmessige at blir gjennomført for Sørums kommun og spilles inn til delprosjektet som jobber med beredskapsplaner for Lillestrøm kommune.

Når det gjelder andre tiltak som ikke direkte kan utledes fra den helhetlige ROS-analysen, har beredskapskoordinatoren ansvar for flere løpende oppgaver og noen andre enkelt-tiltak. Løpende oppgaver som vedlikehold av varslingslister og oppgaver som er fastsatt i beredskapsplanen og opplæringsplanen spesifiseres ikke her.

Beredskapskoordinatoren har også igangsettingsansvar for tiltakene som sorterer under kriseledelsen.

Tiltak som beredskapskoordinator skal gjennomføre i 2018 og 2019

Tiltak	Når
Revisjon av plan for befolkningsvarsling	Des. 2018
Revisjon av helhetlig ROS-analyse	Apr.2018
Revisjon av plan for kommunal kriseledelse	Mai 2018
Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap	Mai 2018
Delta i delprosjekt 2020-900 Beredskap	2018 og 2019
Utarbeide retningslinjer og maler for evaluering av hendelser og øvelser.	Aug. 2018
Revisjon av helhetlig ROS-analyse. Bredere ekstern medvirkning skal prioriteres.	Apr. 2019
Revisjon av plan for kommunal kriseledelse	Apr. 2019
Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap	Apr. 2019

3.3 Tiltak som organisasjon- og tjenesteutviklingsavdelingen er ansvarlig for

Den helhetlige ROS-analysen anbefaler at følgende tiltak følges opp av organisasjon- og tjenesteutviklingsavdelingen (OTU):

- Oppdatere evakueringsplaner
- Gjennomgang av reserveløsninger for strøm og kjøling i kommunens datasentral

Begge disse tiltakene skal prioriteres i 2018. Gjennomgang av reserveløsninger for strøm og kjøling i kommunens datasentral er påbegynt, og må følges opp videre i samarbeid med tjenesteområdet Miljø og samfunnsutvikling som har tilsvarende oppfølgingstiltak. Når det gjelder oppdateringen av evakueringsplaner, handler dette først og fremst om at kommunens interne planverk tilpasses den interkommunale planen for evakuert- og pårørendesenter på Olavsgaard.

Når det gjelder andre tiltak som ikke direkte kan utledes fra den helhetlige ROS-analysen, skal avdelingen i 2018 gjøre en egen vurdering av om avdelingens ROS-analyser og beredskapsplaner er dekkende og hensiktsmessige.

Tiltak som OTU skal gjennomføre i 2018 og 2019

Tiltak	Når
Revisjon av kommunens evakueringsplaner	Des. 2018
Gjennomgang av reserveløsninger for strøm og kjøling i kommunens datasentral	Des. 2018
Gjennomgang av avdelingens ROS-analyser og beredskapsplaner	Des. 2018

3.4 Tiltak som tjenesteområdet Oppvekst og utdanning er ansvarlig for

Den helhetlige ROS-analysen anbefaler at følgende tiltak følges opp av tjenesteområdet oppvekst og utdanning:

- ROS-analyse og beredskapsplan for flytting og alternativ drift av barnehager og skoler
- ROS-analyse og beredskapsplaner for ulykke med skolebuss
- ROS-analyse og beredskapsplaner for skoleskyting

Alle disse tiltakene skal prioriteres i 2018, men gjennomføres ved at alle skoler reviderer den ROS-analysen de har og sørger for at disse tre hendelsene blir vurdert.

Når det gjelder andre tiltak som ikke direkte kan utledes fra den helhetlige ROS-analysen, skal alle skoler også revidere beredskapsplanene sine med utgangspunkt i ROS-analysene som de reviderer. Barnehager skal gjøre tilsvarende.

Tiltak som oppvekst og utdanning skal gjennomføre i 2018 og 2019

Tiltak	Når
Revisjon av skolenes ROS-analyser. Funn fra den kommunens helhetlige ROS-analyse skal følges særlig opp.	Des. 2018
Revisjon av skolenes beredskapsplaner, med utgangspunkt i revisjonen av ROS-analysene	Mar. 2019
Revisjon av barnehagenes ROS-analyser. Funn fra den kommunens helhetlige ROS-analyse skal følges særlig opp.	Mars 2019
Revisjon av barnehagenes beredskapsplaner, med utgangspunkt i revisjonen av ROS-analysene	Juni 2019

3.5 Tiltak som tjenesteområdet kultur helse og omsorg er ansvarlig for

Den helhetlige ROS-analysen anbefaler at følgende tiltak følges opp av tjenesteområdet kultur, helse og omsorg:

- ROS-analyse og beredskapsplaner for flytting og alternativ drift av institusjoner
- ROS-analyse og beredskapsplaner for trafikkuulykke med kommunale brukere
- Detaljert plan for utdeling av jodtabletter til aktuelle målgrupper

Alle disse tiltakene skal prioriteres i 2018, men tiltakene som gjelder ROS-analyser gjennomføres ved at alle virksomhetene reviderer den ROS-analysen de har og sørger for at disse tre hendelsene blir vurdert.

Når det gjelder andre tiltak som ikke direkte kan utledes fra den helhetlige ROS-analysen, skal alle virksomhetene også revidere beredskapsplanene sine med utgangspunkt i ROS-analysene som de reviderer.

Tiltak som kultur, helse og omsorg i 2018 og 2019

Tiltak	Når
Revisjon av virksomhetene sine ROS-analyser. Funn fra den kommunens helhetlige ROS-analyse skal følges særlig opp.	Aug. 2018
Revisjon av virksomhetene sine beredskapsplaner, med utgangspunkt i revisjonen av ROS-analysene	Okt. 2018
Utarbeide plan for lagring og utdeling av jod-tabletter til aktuelle målgrupper	Okt. 2018

3.6 Tiltak som tjenesteområdet miljø og samfunnsutvikling er ansvarlig for

Den helhetlige ROS-analysen anbefaler at følgende tiltak følges opp av tjenesteområdet:

- Gjennomgang av beredskapsplaner for iverksetting av nødstrømsforsyning
- Gjennomgang av rutiner for å ivareta sårbare abonnenter innenfor vannforsyning
- Kartlegge tilgang på sand og sandsekker og annet flomsikringsmateriell
- Systematisering og tilgjengeliggjøring av geotekniske rapporter
- Bedre internopplæring og ekstern informasjon om grunnforhold
- Revisjon av beredskapsplanverket for utglidninger og kvikkleireskred
- Revisjon av ROS-analyse og beredskapsplan for landbruket. Særlig vekt på atomulykker og skogbrann

Av disse tiltakene skal de tre første prioriteres i 2018. De øvrige tiltakene bør gjennomføres med utgangspunkt i Lillestrøm kommune sine behov. Gjennomgang av beredskapsplaner for iverksetting av nødstrømsforsyning skal gjennomføres i samarbeid med aktuelle virksomheter.

Når det gjelder andre tiltak som ikke direkte kan utledes fra den helhetlige ROS-analysen, skal alle virksomhetene revidere ROS-analysene og beredskapsplanene sine.

Tiltak som miljø og samfunnsutvikling skal gjennomføre i 2018 og 2019

Tiltak	Når
Gjennomgang av beredskapsplaner for iverksetting av nødstrømsforsyning	Okt. 2018
Gjennomgang av rutiner for å ivareta sårbare abonnenter innenfor vannforsyning	Okt. 2018
Kartlegge tilgang på sand og sandsekker og annet flomsikringsmateriell	Okt. 2018
Revisjon av virksomhetene sine ROS-analyser. Funn fra den kommunens helhetlige ROS-analyse skal følges særlig opp.	Des. 2018
Revisjon av virksomhetene sine beredskapsplaner, med utgangspunkt i revisjonen av ROS-analysene	Des. 2018

4 Opplæringsplan for 2018 og 2019

Forskrift om kommunal beredskapsplikt fastsetter i § 7 at kommunen skal ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. I DSBs veileder til forskriften er det beskrevet at de som står på kommunens interne varslingslister kan benyttes som oversikt over hvem som inngår i et system for opplæring. Opplæring skal først og fremst gis i forbindelse med øvelser, men kan også gis som egen internopplæring. Kommunen skal dokumentere sitt system for opplæring. Dette kan for eksempel gjøres gjennom plan for oppfølging og/eller i kommunens kompetanseplan.

Sørum kommune skal tilby tilpasset opplæring i samfunnssikkerhet og beredskap for følgende målgrupper:

- Kriseledelsen
- Krisestaben
- Virksomhetsledere og enhetsledere med beredskapsansvar
- Andre nøkkelpersoner (psykososialt kriseteam, personell ved EPS mv.)
- Kommunestyret

For kriseledelsen er det i perioden ikke planlagt særskilte opplæringstiltak utover de faste møtene og øvelsene som framgår av øvingsplanen.

For kommunestyret ble det gitt en innføring i kommunens beredskapsansvar i 2017, og det er ikke planlagt flere tiltak i inneværende periode.

Opplæringstiltak i 2018 og 2019

Tiltak	Når	Ansvar
Beredskapsseminar for krisestaben (halv dag) <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomgang av planverk og roller • Grunnkurs i CIM	Jun. 2018	Beredskapskoordinator
Beredskapsseminar for krisestaben (halv dag) <ul style="list-style-type: none"> • Krisekommunikasjon	Des. 2018	Beredskapskoordinator Kommunikasjonsrådgiver
Beredskap som tema i tjenesteområdenes ledermøter	2018	Beredskapskoordinator Kommunalsjefer
Beredskap som tema i lederforum	2018	Beredskapskoordinator HR-sjef
Beredskapsseminar (heldags) for hele kommunens beredskapsorganisasjon	2018	Rådmann Beredskapskoordinator

Beredskapsseminaret for hele beredskapsorganisasjonen i 2019 bør være et felles-arrangement for de tre kommunene som skal slås sammen. Dette avklares i løpet av 2018.

5 Øvingsplan for 2018 og 2019

Forskrift om kommunal beredskapsplikt fastsetter i § 7 at kommunens beredskapsplan skal øves hvert annet år. I DSBs veileder til forskriften er det beskrevet at bestemmelsen skal sikre at kommunens kriseledelse er rustet til å ivareta sine oppgaver ved håndtering av uønskede hendelser. Gjennom øvelser kan kommunen teste og videreutvikle sine beredskapsplaner og kriseorganisasjon, gi opplæring til de som inngår i kommunens kriseorganisasjon og avdekke styrker og svakheter i samfunnssikkerhetsarbeidet.

Veilederen påpeker at kommunene bør planlegge, gjennomføre og evaluere øvelser i samarbeid med interne og eksterne aktører. Viktige øvingsmomenter kan være:

- Avklare roller og ansvar – både innad i egen organisasjon, mellom kommunen og eksterne aktører og mellom de eksterne aktørene.
- Etablere situasjonsforståelse.
- Fordele ressurser på tvers av aktører for å ivareta befolkningen.
- Krisekommunikasjon.

Det stilles krav om at plan for kommunal kriseledelse skal øves minimum hvert annet år. Dette er for å sikre kontinuitet og vedlikehold av kommunens beredskap. Kravet til hyppighet er knyttet til deltakelse i øvelse, ikke til at kommunen selv arrangerer den. Minimumskravet er selvfølgelig ikke til hinder for at kommunen øver oftere.

Forskriften stiller også krav om at øvelser skal evalueres. Som eget oppfølgingspunkt er det fastsatt at kommunen i 2018 skal utarbeide retningslinjer og maler for evaluering av hendelser og øvelser.

Kommunen øvde sist i desember 2015 og januar 2017.

Øvelser i 2018 og 2019

Tiltak	Når	Ansvar
Varslingsøvelse (uten forvarsel) for kommunens kriseledelse og beredskapsstab. Skal teste kommunens interne varslingsystem og evne til rask etablering av beredskapsorganisasjon	Høst 2018	Beredskapskoordinator
Diskusjonsøvelse for kriseledelsen og krisestaben. Scenario fastsettes ikke her, men skal være forankret i kommunens helhetlige ROS-analyse.	Des. 2018	Rådmann Beredskapskoordinator
Øvelse for kriseledelsen og krisestaben. Scenario fastsettes ikke her, men skal være forankret i kommunens helhetlige ROS-analyse.	2018	Rådmann Beredskapskoordinator

Om øvelsen i 2019 skal gjennomføres for Sørums kommun eller for beredskapsorganisasjonen i Lillestrøm kommune, som da er under oppbygging, bør avklares gjennom delprosjekt 2020-900 Beredskap.